

Olsztyn, dnia 30 lipca 2014 r.

PS-III.865.21.2014.GM

**Pani
Dyrektor
Wioletta Ślaska-Zyśk
Powiatowego Urzędu Pracy
w Pisz**

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pisz, 11-200 Pisz, ul. Zagłoby 2, Regon 510931063, NIP 849-14-33-349.

Miejsce kontroli: siedziba jednostki kontrolowanej.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska pełnili:

- Pani Wioletta Ślaska-Zyśk – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Pisz,
- Pani Renata Sulewska – Zastępca Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Pisz;
- Pani Renata Sulewska – p.o. Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Pisz;
- Pani Grażyna Leszczyńska p.o. Zastępcy Dyrektora;
- Pan Stanisław Olender – p.o. Zastępcy Dyrektora

[Dowód: akta kontroli str. 1-16]

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Oddziału Pracy Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Pani Genowefa Macina – Kierownik oddziału pracy, legitymacja służbowa 9/2011, wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przewodnicząca zespołu kontrolującego;
  2. Pan Michał Smoliński – inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa 59/2014, wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, członek zespołu kontrolującego;
- na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko – Mazurskiego nr FK-VI.0030.661.2014 z dnia 13 czerwca 2014 r.

Termin kontroli: 23 czerwca 2014 r. – 27 czerwca 2014 r. z przerwą w dniu 24 czerwca 2014 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli pod pozycją nr 2 w 2014 r.

Zakres kontroli:

- Ocena prawidłowości przyznawania jednorazowo środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej.
- Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2013 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 3 oraz art. 112. ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 674 ze zm).

Ilekcroć w wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o:

- Ustawie – oznacza to ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 674 ze zm.);
- MPiPS – oznacza to Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej;
- PUP w Piszcu – oznacza to Powiatowy Urząd Pracy w Piszcu;
- FP – oznacza to Fundusz Pracy;
- EFS – oznacza to Europejski Fundusz Społeczny;
- Starościę – oznacza to Starostę Powiatu Piskiego;
- Dyrektorze – oznacza to Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Piszcu;
- Zastępcy Dyrektora – oznacza to Zastępcę Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Piszcu.

Obowiązujące w zakresie przyznawania jednorazowo środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej przepisy prawa to:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t j. Dz. U. z 2013 r., poz. 674 ze. zm.);

- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z 2008 r. Nr 93, poz. 585, z 2010 r. Nr 18, poz. 99 oraz z 2011 r. nr 233 poz. 1381);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 43, poz. 225 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm.);
- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 177, poz. 1054 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 lipca 2011 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 155 poz. 922 ze zm.), zwane dalej rozporządzeniem I;
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 kwietnia 2012 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U. z dnia 26 kwietnia 2012 r., poz. 457 ze zm.), zwane dalej rozporządzeniem II;
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie przyznawania środków na podjęcie działalności na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 456);
- Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy „de minimis”, (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006 r., str. 5);
- Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 875/2007 z dnia 24 lipca 2007 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady „de minimis” dla sektora rybołówstwa i zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1860/2004, w zakresie przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa (Dz. Urz. L 379 z 28.12.2006 r., str. 5; Dz. Urz. UE L 193 z 25 lipca 2007 r., str. 6).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się pozytywnie z uchybieniami

W oparciu o dokumenty przedstawione przez PUP w Piszcu oraz informacje udzielone przez pracowników Urzędu, kontrolujący zweryfikowali proces przyznawania bezrobotnym jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, który był realizowany w okresie od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. Zasadniczym celem kontroli było zbadanie, czy działania PUP w Piszcu w przedmiocie przyznawania bezrobotnym jednorazowo środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Kontrolujący ustalili również poziom efektywności wydatkowania środków Funduszu Pracy na objęte kontrolą zadanie, terminowość wykonywanych czynności oraz stopień wydajności i operatywność zarządzania środkami FP, zgodnie z zasadą uzyskiwania najlepszych efektów przy możliwie najmniejszych nakładach. Sprawdzono również zgodność danych przedstawionych kontrolującym z realizacji ww. zadań w kontrolowanym okresie, z obowiązującą sprawozdawczością – sprawozdania MPiPS-02 o przychodach i wydatkach FP.

W kontrolowanym okresie PUP w Piszcu funkcjonował na podstawie:

- Regulaminu Organizacyjnego, wprowadzonego w życie Uchwałą Nr 31/139/10 Zarządu Powiatu w Piszcu z dnia 23 sierpnia 2010 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Urzędu Pracy w Piszcu;
- Regulaminu Organizacyjnego, wprowadzonego w życie Uchwałą nr 57/63/2012 Zarządu Powiatu w Piszcu z dnia 11 września 2012 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Urzędu Pracy w Piszcu.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Powiatowego Urzędu Pracy w Piszcu za realizację zadania przyznawania jednorazowo środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej odpowiedzialne było Centrum Aktywizacji Zawodowej w Dziale Instrumentów, Programów Rynku Pracy i Szkoleń, na stanowisku pośrednika pracy.

[Dowód: akta kontroli str. 18-101]

Ponadto w okresie objętym kontrolą w PUP w Piszcu obowiązywały następujące regulaminy przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej:

- Regulamin przyznawania z Funduszu Pracy bezrobotnym środków na uruchomienie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności - wprowadzony Zarządzeniem nr

43/2010 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Piszcu z dnia 9 września 2010 r. zwany Regulaminem I,

- Regulamin przyznawania bezrobotnym z Funduszu Pracy środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z rozpoczęciem tej działalności – wprowadzony Zarządzeniem nr 3/2012 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Piszcu z dnia 31 stycznia 2012 r. zwany Regulaminem II,

- Regulamin przyznawania z Funduszu Pracy bezrobotnym, absolwentom CIS lub absolwentom KIS, środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z rozpoczęciem tej działalności – wprowadzony Zarządzeniem nr 41/2012 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Piszcu z dnia 6 czerwca 2012 r. zwany Regulaminem III,

- Regulamin przyznawania z Funduszu Pracy bezrobotnym, absolwentom Centrum i Klubów Integracji Społecznej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z rozpoczęciem działalności gospodarczej – wprowadzony Zarządzeniem nr 88/2012 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Piszcu z dnia 18 września 2012 r. zwany Regulaminem IV,

- Regulaminu przyznawania z Funduszu Pracy bezrobotnym, absolwentom Centrum i Klubów Integracji Społecznej, środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z rozpoczęciem tej działalności – wprowadzony Zarządzeniem nr 19/2013 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Piszcu z dnia 13 maja 2013 r. zwany Regulaminem V.

Regulaminy III i IV w § 4 pkt 3 zawierały zapis, który określał, że „ Realizacja wydatków musi nastąpić w terminie 30 dni od dnia podjęcia działalności gospodarczej, jednak nie wcześniej niż po dniu zawarcia umowy w sprawie przyznania osobie bezrobotnej jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej na zasadach pomocy de minimis zwanej dalej umową, przy czym kwalifikowane będą tylko te operacje finansowe, które zostały faktycznie wykonane”. Powyższy zapis był niezgodny z rozporządzeniami I i II (§ 8 ust 2 pkt 3) i znalazły również odzwierciedlenie w zapisach umów o czym mowa w dalszej części protokołu (str. 11). Pozostałe zapisy regulaminów były zgodne z ustawą oraz obowiązującymi rozporządzeniami I i II. Mając na uwadze, że w Regulaminie V nie umieszczono ww. zapisu, kontrolujący nie udzielił w tym zakresie dodatkowych zaleceń.

[Dowód: akta kontroli str. 102-132]

Dyrektor PUP w Pieszce Zarządzeniem Nr 37/2011 z dnia 21 listopada 2011r. powołał komisję do spraw opiniowania wniosków o przyznanie z Funduszu Pracy jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, którą zmienił Zarządzeniem nr 90/2012 z dnia 25 września 2012 r.

[Dowód: akta kontroli str. 133-134]

W 2012 r. w PUP w Pieszce łączna kwota środków FP na realizację zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej wyniosła **12.841.800,00 zł.**

[Dowód: akta kontroli str. 135-145]

Na przyznanie bezrobotnym środków na podjęcie działalności gospodarczej w 2012 r. zaplanowano kwotę 1.277.339,00 zł, w tym:

- 750,00 zł – środki FP;
- 720.000,00 zł – środki FP pochodzące z EFS;
- 84.000,00 zł – środki FP – Program Specjalny;
- 472.589,00 zł – środki FP – Rezerwa Ministra

Wydatkowano kwotę 1.277.339,00 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 146-151]

W **2012 r.** do PUP w Pieszce wpłynęły **102** wnioski o przyznanie bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej, z których:

- **65** wniosków rozpatrzono pozytywnie;
- **35** wniosków rozpatrzono odmownie z następujących powodów:
  - brak kwalifikacji i doświadczenia zawodowego lub uprawnień – dotyczyło **14** wniosków,
  - nie spełnianie wymogów formalnych wnioskodawcy - dotyczyło **6** wniosków,
  - pod wskazanym adresem prowadzona jest identyczna działalność - dotyczyło **3** wniosków,
  - duża konkurencja na rynku pracy - dotyczyło **4** wniosków,

- brak środków – dotyczyło 5 wniosków,
- inne przyczyny – dotyczyło 3 wniosków,
- w 2 przypadkach wnioskodawcy zrezygnowali z ubiegania się o dofinansowanie.

W 2012 r. liczba osób, którym przyznano środki oraz wydatkowana kwota na ten cel nie była zgodna z danymi wskazanymi w sprawozdaniu MPiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy za miesiąc 12 roku 2012. Kontrolujący badając liczbę i wysokość wydatkowania środków Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej przez bezrobotnych stwierdzili, że w sprawozdaniu o przychodach i wydatkach FP za miesiąc 12 roku 2012 (MPiPS-02), nie jest zgodna z wysokością udzielonej dotacji dla bezrobotnych na podstawie zawartych umów (Dokumentacja dotycząca przyznawania środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej – 2012 r.” podpisana przez dyrektora PUP.

Ze sprawozdania MPiPS-02 (wiersz 52 Dział 3, Wydatki Funduszu Pracy”) wynikało, że w 2012 r. PUP poniósł wydatki na podjęcie działalności gospodarczej przez 61 osób w wysokości 1.193.300,00 zł, natomiast z dokumentu „Dokumentacja dotycząca przyznawania środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej – 2012 r.” wynikało, że wydatki te zostały poniesione przez 65 osób w wysokości 1.277.339,00 zł.

Wydatki na podjęcie działalności gospodarczej w wierszu 52, Dział 3 Wydatki Funduszu Pracy” zostały zaniżone o kwotę 84.000,00 zł i zaniżyły o 4 liczbę osób, którym wypłacono jednorazowo środki na podjęcie działalności.

Wyjaśnienie w tej sprawie złożyła Pani Mieczysława Warda - Główny Księgowy PUP w Piszu informując, że w sprawozdaniu za 2012 rok w wierszu 52 rubryka 2 i 3 zostały zmniejszone wydatki o kwotę 84.000,- zł i w rubrykach 1 i 4 zaniżono liczbę osób o 4, które otrzymały środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w ramach programu specjalnego. Wydatki dotyczące tych osób zostały wykazane w wierszu 77 rubryka 1 i 2 sprawozdania bez wykazywania osób.

[Dowód: akta kontroli str. 156-171]

W świetle powyższego przyjmując jako faktycznie poniesione wydatki na podstawie zawartych umów, kontrolujący stwierdził, że sprawozdanie MPiPS za miesiąc 12 roku 2012, zostało sporządzone nierzetelnie.

[Dowód: akta kontroli str. 152-155]

W 2012 r. średnia kwota przyznanych bezrobotnemu środków wyniosła 19.651,37 zł.

W 2013 r. w PUP w Pieszku łączna kwota środków FP na realizację zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej wyniosła **12.435.700,00 zł.**

[Dowód: akta kontroli str. 172-180]

Na przyznanie bezrobotnym środków na podjęcie działalności gospodarczej w 2013 r. zaplanowano kwotę 1.407.293,00 zł, w tym:

- 247.347,80,00 zł – środki FP;
- 1.126.920,00 zł – środki FP pochodzące z EFS;
- 33.025,31 zł – środki FP – Rezerwa Ministra

Wydatkowano kwotę 1.407.293,00 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 181]

W **2013 r.** do PUP w Pieszku wpłynęło **117** wniosków o przyznanie jednorazowo środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej, spośród których:

- **68** wniosków rozpatrzono pozytywnie;
- **43** wnioski rozpatrzono odmownie z powodu:
  - brak kwalifikacji i doświadczenia zawodowego lub uprawnień – dotyczyło **14** wniosków,
  - nie spełnianie wymogów formalnych wnioskodawcy – dotyczyło **7** wniosków ,
  - przejęcie istniejącej działalności – dotyczyło **6** wniosków,
  - brak środków – dotyczyło **6** wniosków,
  - nie spełnianie warunków udziału w projekcie – dotyczyło **6** wniosków,
  - inne przyczyny – dotyczyło **4** wniosków,
- w **6** przypadkach wnioskodawcy zrezygnowali z ubiegania się o dofinansowanie.

W 2013 r. zawarto 68 umów o przyznanie jednorazowo środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej. Liczba osób, którym przyznano środki oraz wydatkowana kwota na ten cel były zgodne z danymi podanymi w sprawozdaniu MPiPS-02 za grudzień 2013 r.

[Dowód: akta kontroli str. 182-210]

W 2013 r. średnia kwota przyznanych bezrobotnemu środków wyniosła 20.695.49 zł.

Kontrolujący ustalili, że w 2013 r. beneficjenci pomocy dokonali zwrotu niewykorzystanych środków z FP na kwotę 126,89 zł. Zwrócone środki finansowe pomniejszyły wydatki na dofinansowanie bezrobotnym środków na podjęcie działalności gospodarczej poniesionej przez PUP i zostały ponownie wydatkowane.

Badaniem kontrolnym objęto dokumentację dotyczącą losowo wybranych 27 umów o dofinansowanie, co stanowiło 20,30% ogółu zawartych umów o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej. 13 umów dotyczyło wniosków o dofinansowanie złożonych w 2012 r., co stanowiło 20% zawartych w tym roku umów. 14 umów dotyczyło wniosków złożonych w 2013 r., co stanowiło 20,59% zawartych w tym roku umów.

Kontrolujący sprawdzili dokumentację następujących umów:

2012 r.

IS-5501-4/2012, IS-5501-6/2012, IS-5503-1/EFS/2012, IS-5503-2/EFS/2012, IS-5503-9/EFS/2012, IS-5503-6/EFS/2012, IS-5501-10/2012, IS-5501-7/2012, IS-5501-9/2012, IS-5501-15/2012, IS-5503-10/EFS/2012, IS-5501-14/2012, IS-5501-17/2012

2013 r.

IS.5501-1/2013, IS-5501-7/2013, IS-5503-7/EFS/2013, IS-5503-09/EFS/2013, IS-5503-05/EFS/2013, IS-5503-08/EFS/2013, IS-5503-17/EFS/2013, IS-5503-20/EFS/2013, IS-5503-16/EFS/2013, IS-5503-23/EFS/2013, IS-5503-28/EFS/2013, IS-5503-29/EFS/2013, IS-5503-37/EFS/2013, IS.5501.12/2013

Ponadto sprawdzono wnioski osób bezrobotnych, którym odmówiono przyznania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej – 7 losowo wybranych wniosków z 2012 r. i 9 losowo wybranych wniosków z 2013 r.

2012 r.

IS-5500-50/2012, IS-5502-58/2012, IS-5502-22/2012, IS-5502-23/2012, IS-5502-34/2012, IS-5500-99/2012, IS-5502-33/2012

2013 r.

IS.5502.10.2013, IS-5502-9/2013, IS-5502-4/2013, IS-5502-7/2013, IS-5502-3/2013, IS-5502-13/2013, IS-5502-13/2013, IS-5502-21-2013, IS-5502-37/2013.

W kontrolowanej dokumentacji nie stwierdzono wydatkowania środków na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem działalności.

Kontrolujący stwierdzili, że dokumentacja dotycząca 2012 r. i 2013 r. nie zawierała umów na działalność podejmowaną na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych (art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy), a dokumentacja dotycząca 2013 r. – umów podpisywanych z absolwentami Centrów Integracji Społecznej oraz absolwentami Klubów Integracji Społecznej, o których mowa w ustawie o zatrudnieniu socjalnym.

Zawartość wszystkich badanych wniosków o dofinansowanie bezrobotnemu podjęcia działalności gospodarczej była zgodna z § 6 ust. 2 rozporządzenia I i II. Wnioski złożone zostały zgodnie z właściwością miejscową, określoną w § 6 ust. 1 ww. rozporządzeń.

Wnioski zostały wypełnione w sposób kompletny i prawidłowy oraz podpisane przez wnioskodawców. Na wnioskach podano datę ich wpływu do PUP w Piszcu. Wnioskodawcy złożyli i podpisali oświadczenia wymagane w § 6 ust. 3 i 4 ww. rozporządzeń.

[Dowód: akta kontroli str. 211-272]

Pracownik merytoryczny odpowiedzialny za realizację wniosków weryfikował, czy wnioskodawca spełniał warunki określone w § 7 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. rozporządzeń, sporządzając na obowiązującym formularzu ocenę formalną wniosków o przyznanie z Funduszu Pracy jednorazowo środków na podjęcie działalności w oparciu o kartę oceny formalnej wniosku.

[Dowód: akta kontroli str. 273]

Każdy wniosek po uzyskaniu pozytywnej opinii formalnej kierowany był do Komisji do spraw opiniowania wniosków o przyznanie z Funduszu Pracy jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej. Komisja rozpatrywała wnioski kierując się kryteriami rachunku ekonomicznego i zapotrzebowaniem na dany rodzaj działalności gospodarczej. W szczególności preferowana była działalność produkcyjna i usługowa, a w dalszej kolejności handlowa. Komisja w 2012 r. i 2013 r. nie posiadała karty oceny merytorycznej. Z posiedzeń Komisji każdorazowo sporządzany był protokół, w którym wskazywano termin posiedzenia Komisji oraz skład osobowy. Protokół zawierał także informacje o sposobie rozpatrzenia poszczególnych wniosków wraz z krótkim uzasadnieniem. Następnie opiniowane przez Komisję wnioski przedkładane były Dyrektorowi PUP działającemu na podstawie upoważnienia Starosty w celu podjęcia ostatecznej decyzji o przyznaniu lub odmowie przyznania wnioskowanych środków z Funduszu Pracy.

Zgodnie z § 7 ust. 2 rozporządzenia I i § 7 ust. 3 rozporządzenia II o uwzględnieniu lub odmowie uwzględnienia wniosku o dofinansowanie starosta powiadamiał wnioskodawcę, w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku. W przypadku nieuwzględnienia wniosku starosta podawał przyczyny odmowy.

Wątpliwości kontrolujących wzbudził sposób rozpatrzenia wniosków o nr IS-5500-27/2013 i IS-5500-37/2012. Oba wnioski dotyczyły podjęcia działalności w zakresie usług leśnych i dotyczyły zakupu przyczepy samozaładunkowej, której obsługa wymaga specjalnych uprawnień w tym zakresie. Wniosek o nr IS-5500-27/2013 został rozpatrzony negatywnie. Jako powód podano brak odpowiednich kwalifikacji, uprawnień i doświadczenia zawodowego pozwalającego na osobiste prowadzenie działalności gospodarczej. Wniosek o nr IS-5500-37/2012 został rozpatrzony pozytywnie, pomimo, że bezrobotny nie posiadał stosownych uprawnień do obsługi wnioskowanej przyczepy. W ocenie kontrolujących brak karty oceny merytorycznej skutkowało niemożnością oceny zasadności przyznania środków na podjęcie działalności gospodarczej i oceny zasadności odmowy przyznania dotacji.

[Dowód: akta kontroli str. 273-399]

W toku czynności kontrolnych zbadano, czy Dyrektor PUP w Piszcu i Zastępca Dyrektora posiadają odpowiednie pełnomocnictwa Starosty Powiatu Piskiego do zawierania w jego imieniu umów o dofinansowanie. Kontrolującym przedstawiono niżej wymienione upoważnienia wydane przez Starostę Piskiego:

- upoważnienie dla Dyrektora PUP w Piszcu z dnia 01.06.2004 r., znak: Or.0114/27.2004
- upoważnienie dla Zastępcy Dyrektora PUP w Piszcu z dnia 15.07.2009 r., znak: OR.0114/31/09
- upoważnienie dla p.o. Dyrektora PUP w Piszcu z dnia 07.05.2012 r., znak: OR.077.28.2012
- upoważnienie dla p.o. Dyrektora PUP w Piszcu z dnia 31.05.2012 r., znak: OR.077.45.2012
- upoważnienie dla p.o. Zastępcy Dyrektora PUP w Piszcu z dnia 10.05.2012 r., znak: OR.077.35.2012
- upoważnienie dla p.o. Zastępcy Dyrektora w Piszcu z dnia 10.09.2012 r., znak: OR.077.61.2012

- upoważnienie dla Dyrektora PUP w Piszcu z dnia 17 .12.2013 r., znak: OR.077.128.2013

W ocenie kontrolujących aktualnie posiadane upoważnienia posiadane przez Dyrektora PUP i Zastępcę Dyrektora PUP są właściwe pod względem formalno-prawnym.

[Dowód: akta kontroli str. 400-406]

Podstawą dofinansowania jest umowa o dofinansowanie, zawarta na piśmie pod rygorem nieważności oraz powinna zawierać w szczególności zobowiązanie bezrobotnego, absolwenta CIS lub absolwenta KIS do złożenia rozliczenia, o którym mowa w § 9 ust. 1, w terminie 2 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej - § 8 ust. 2 pkt 3. W § 2 ust. 1 lit. c umów zawieranych w 2012 r. stosowany był zapis „przedstawienia dokumentów potwierdzających wydatkowanie środków od dnia zawarcia umowy - do 30 dnia liczonych od daty rozpoczęcia działalności gospodarczej, o których mowa w § 1 ust. 1 lit a umowy. Rozliczenie będzie dokonywane na podstawie przedłożenia oryginałów i kserokopii dowodów dokonania zakupów (wydatków) Powiatowemu Urzędowi Pracy w Piszcu”, powyższy zapis wprowadzony był Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia 2009r. w sprawie zasad dokonywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej i obowiązujący do dnia 30 lipca 2011 r. Zapis ten w zawartych umowach z 2012 r. były nieuzasadnione, ponieważ zawęził termin do przedłożenia rozliczenia z wydatkowanych środków do 30 dni. Rozporządzeniem II ustawodawca odstąpił od zobowiązania do wydatkowania środków z FP w terminie do 30 dnia od dnia podjęcia działalności gospodarczej, wprowadzając zobowiązanie do złożenia przez bezrobotnego rozliczenia poniesionych wydatków w terminie do 2 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej, co również zostało umieszczone w umowie.

Mając na uwadze, że stosowany w 2014 r. formularz umowy o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej nie zawiera ww. zapisu, kontrolujący nie udzieli w tym zakresie dodatkowych zaleceń.

[Dowód: akta kontroli str. 407-419]

Poddane kontroli umowy o dofinansowanie zawierały zobowiązanie, o którym mowa w § 8 ust. 2 ww. rozporządzeń. Zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzeń, umowy określały formy zabezpieczenia wykonania umowy (§ 7 umowy dotyczący zwrotu przyznanych środków).

Każdorazowo bowiem PUP w Piszcu, mając na względzie § 10 ust. 2 rozporządzeń, przed zawarciem umowy o dofinansowanie wymagał od wnioskodawców złożenia jednej z przewidzianych w § 10 ust. 1 form zabezpieczenia zwrotu dofinansowania. Umowy zostały przez strony podpisane.

W przypadku istotnych zmian warunków zawartej umowy, np. zmiany specyfikacji, zmiany miejsca prowadzenia działalności, zmiany terminów określonych umową, sporządzane były aneksy do umów.

[Dowód: akta kontroli str. 420-422]

W badanych przypadkach przyznane beneficjentom środki na dofinansowanie nie przekroczyły, zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 2 i ust. 5 ustawy, wysokości 6-krotnego przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu zawarcia umowy i zostały wypłacone w wysokości zgodnej z tymi umowami. W myśl art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy – przeciętne wynagrodzenie oznacza przeciętne wynagrodzenie w poprzednim kwartale, od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r., Nr 39, poz. 353 z późn. zm.).

W myśl § 1 ust. 2 ww. rozporządzeń, przyznanie bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej stanowi pomoc de minimis w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006. Umowy podpisane na działalność nie obejmują sektorów i działalności określonych w art. 1 rozporządzenia Komisji (WE).

Zgodnie z § 5 ust. 3 ww. ustawy o postępowaniach w sprawach dotyczących pomocy publicznej we wszystkich przypadkach, PUP w Piszcu wydał beneficjentom pomocy zaświadczenie stwierdzające, że udzielona pomoc publiczna jest pomocą de minimis. Zaświadczenia zostały wydane w terminie określonym w § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i o pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. Nr 53, poz. 354), tj. w dniu udzielenia pomocy publicznej będącej pomocą de minimis. Zaświadczenia były zgodne ze wzorem stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2011 r. zmieniającego rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i o pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. Nr 34, poz. 174).

W kontrolowanych przypadkach rozliczenia kwot wydatkowanych środków, od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie na poszczególne towary i usługi, zostały złożone na drukach o nazwie „Zestawienie wydatków w ramach umowy nr ... z dnia ... przyznania środków na podjęcie działalności gospodarczej”. W rozliczeniach ujęte zostały zestawienia kwot wydatkowanych na poszczególne towary i usługi określone w szczegółowej specyfikacji zawartej we wniosku o dofinansowanie. Wydatki dokumentowane były w sposób zgodny z art. 20-22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 330).

[Dowód: akta kontroli str. 420-446]

W poddanych kontroli umowach realizowanych ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego, do rozliczenia przedkładano dowody zakupu sprzętu używanego, a sprzedający złożyli deklaracje spełniające wymogi rozporządzenia Komisji (WE) nr 448/2004 z dnia 10 marca 2004 r. i określonej w nim zasady nr 4 pkt 1 lit. „a”.

W umowach o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej każdorazowo określano termin wydatkowania otrzymanych środków. Termin ten był przez beneficjentów dotrzymywany, a w przypadku, gdy zwracali się z prośbą o przedłużenie tego terminu sporządzano aneksy do umowy.

Zgodnie z § 9 ust. 2 ww. rozporządzeń starosta, w imieniu którego działał Dyrektor PUP w Piszcu, na wniosek bezrobotnego, uznawał wydatki odbiegające od zawartych w szczegółowej specyfikacji, mieszczące się w kwocie przyznanego dofinansowania, jeżeli stwierdził zasadność ich poniesienia, biorąc pod uwagę charakter działalności prowadzonej przez bezrobotnego, któremu przyznano dofinansowanie.

Umowy o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej zawierały zobowiązanie bezrobotnego do zwrotu równowartości odliczonego lub zwróconego podatku, zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. od towarów i usług podatku naliczonego, dotyczącego zakupionych towarów i usług w terminach określonych w § 8 ust. 2 pkt 5 ww. rozporządzeń. W przedkładanym zestawieniu wydatkowanej kwoty w ramach przyznaných środków wnioskodawcy składali oświadczenie dotyczące możliwości lub braku możliwości odzyskania równowartości podatku od towarów i usług. Zestawienie zawierało również zobowiązanie do

zwrotu równowartości odliczonego lub zwróconego podatku naliczonego, dotyczącego zakupionych towarów i usług.

[Dowód: akta kontroli str. 407-419]

Kontrolujący ustalili, iż spośród 133 wnioskodawców, którzy w latach 2012-2013 otrzymali za pośrednictwem PUP w Piszcu jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, 2 beneficjentów skorzystało z prawa do odliczenia podatku VAT. Wskazani beneficjenci zwrócili równowartość podatku VAT do PUP w Piszcu w łącznej kwocie 7850,09 zł. Zwrot tych środków nastąpił w 2013 r., w związku z czym Urząd zwrócił środki finansowe do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Stwierdzono, że PUP w Piszcu wydał wnioskodawcom dokonującym zwrotu równowartości podatku VAT skorygowane zaświadczenie o pomocy de minimis.

[Dowód: akta kontroli str. 447]

Weryfikacja wydatkowanych środków przeprowadzana była na podstawie zbiorczego zestawienia rachunków i faktur oraz podczas kontroli realizacji warunków umów. Zgodnie z § 9 ust. 5 rozporządzenia I i II – w § 3 (umów dotyczących 2012 r.) i w § 2 (umów dotyczących 2013 r.) o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej zawarto zapis zobowiązujący bezrobotnego do umożliwienia pracownikom PUP w Piszcu przeprowadzenia wizyt sprawdzających w miejscu prowadzenia działalności, w celu dokonania oceny prawidłowości wykonania postanowień umowy. Realizując treść powyższych postanowień u beneficjentów pomocy przeprowadzone były wizyty monitorujące, w 2012 r. na 13 skontrolowanych umów wizytę monitorującą przeprowadzono tylko w przypadku umowy nr 10/2012 r. W 2013 r. wizyty monitorujące przeprowadzono w 7 na 14 skontrolowanych umów.

[Dowód: akta kontroli str. 448-461]

Ostateczne rozliczenie umowy o dofinansowanie zgodnie z § 5 i 6 umów o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej następowało po przedłożeniu przez beneficjentów pomocy zaświadczenia z Urzędu Skarbowego stwierdzającego okres podlegania obowiązkowi podatkowemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, zaświadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej oraz dokumentów potwierdzających osiągnięte dochody, a także sprawdzenie na stronie internetowej Centralnej

Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Dodatkowo beneficjent pomocy składał oświadczenie, że nie odzyskał podatku VAT, jednocześnie oświadczaając, że w przypadku odzyskania podatku VAT w terminie późniejszym poinformuje Urząd i dokona zwrotu równowartości odzyskanego podatku od towarów i usług.

Kontrolujący ustalili, że utrata statusu osoby bezrobotnej każdorazowo następowała w terminie określonym w art. 33 ust. 4 pkt 2 ustawy, tj. następnego dnia po dniu otrzymania środków na podjęcie działalności.

Kontrolującym przedstawiono zestawienie, z którego wynika, że spośród 67 osób, które w 2012 r. otrzymały środki FP na dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, 45 prowadziło działalność po upływie 12 miesięcy, zatem efektywność zatrudnieniowa wyniosła 69%.

[Dowód: akta kontroli str. 462]

Zalecenia:

Wobec stwierdzonych uchybień, na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy, kontrolowanej jednostce zaleca się:

1. Rzetelne sporządzanie sprawozdań MPiPS-02 o przychodach i wydatkach FP.;

Ponadto należy podjąć działania wprowadzające do stosowania przy rozpatrywaniu wniosków o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej jednolitej merytorycznej oceny wniosku przewidującej odpowiednią ocenę za poszczególne elementy wniosku, np. w postaci formularza przewidującego określoną punktację celem zwiększenia obiektywizmu oceny wniosku.

Pouczenie

Zgodnie z art. 113 ust. 1-5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 674 ze zm.)

1. Wojewoda, w wyniku przeprowadzonych przez zespół inspektorów czynności, o których mowa w art. 111, może przekazać jednostce kontrolowanej zalecenia, pouczenia oraz może zgłaszać uwagi i wnioski.

2. **Jednostka kontrolowana może, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zaleceń, uwag i wniosków, zgłosić do nich zastrzeżenia.**
3. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
4. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.
5. W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, z uwzględnieniem zmian wynikających z zastrzeżeń.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Edyta Alkby-Januszko
Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie